No. 3040 Woensdag 29 Maart 1939 UTRECHT 56ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling.

Redactie: St. Elisabeth's Gasthuis Tel. 292
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550
Uitgever: W. J. A. Donders.
Drukkerij van het Vicariaat.

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0,10

2e Suppletoire Begroting

Vervolg.

Bij de meer dan ellenlange bespreking der onderdelen, zullen we ons moeten beperken tot de opmerkingen der afdelingen in het algemeen.

Op de 2de suppletoire begroting voor 1938 zijn reeds ƒ 8000.— gevoteerd voor kosten in verband met de invoering van een registratuurplan ter Gouvernements-Secretarie en ten kantore van den Gezaghebber van Aruba. Samen met de nu aangevraagde ƒ 4000.— maakt dit ƒ 12.000.—. Een specificatie van deze bedragen met vermelding of bereids volledig is beschikt over het bedrag van ƒ 8000.— zal men zeer op prijs stellen.

Gaarne zou men nader worden ingelicht omtrent de bestemming van de meergelden tot een bedrag ban ƒ 10.286. aangevraagd voor de uitbreiding van de de bijzondere school voor G.L.O.B te San Mateo.

Eenzelfde verzoek werd gedaan met betrekking tot de aangevraagde meergelden voor uitbreiding van de bijzondere Jongensschool voor G.L.O.B. te Oranjestad en de bijzondere scholen voor G.L.O.A. te Noord en Santa Cruz. Wat het z.g. „centraal gebouw" betreft verklaarden vele leden dat zij zulk een luxueuze opzet niet verantwoord achten.

De afdelingen wilden doen uitkomen de bouw en de inrichting van scholen is toe te juichen, doch wilden manen voor voorzichtigheid bij het maken der plannen. Zij koesterden n.l. de vrees, dat de uitgaven voor de toekomst te veel worden. Zo nodig zouden meer scholen gebouwd kunnen worden, maar niet zo kostbaar — zo was de algemene opinie.

Enige leden zouden gaarne zien, dat het aangevraagde bedrag van ƒ 18.000.— werd gebracht op ƒ 30.000.— om meer personen op Bonaire te kunnen helpen met aloë-voorschotten en om waar dit nodig is, meer te kunnen geven dan tot nu per persoon gedacht. Deze voorschotten worden — zo voerden deze sprekers aan — alle terugbetaald.

De afdelingen zouden gaarne vernemen wat de opzet is van de werken op de plantage Concordia ook in verband met de plannen, welke men met betrekking tot St Eustatius koestert.

Gaarne zou men een verslag ontvangen van de werkzaamheden door den deskundige voor het ijkwezen verricht, met vermelding van de resultaten. Is hem ook opgedragen de watermeters en de electriciteitsmeters na te zien? En zo ja, met welk resultaat? Zijn hier personen op het gebied van het ijkwezen door hem opgeleid, zodat heruitzending van een deskundige overbodig zal zijn?

De meeste leden waren van mening dat de gedachte organisatie van de militaire en de burgerpolitie topzwaar wordt: de hele organisatie wordt h.i. te groots opgezet. De bezetting aan de kop werd te groot geacht.

De reserves zouden zeer zeker weggelaten kunnen worden.

Andere leden opperden het denkbeeld om de kantoordiensten te laten verrichten door burgers in plaats van door dure militaire krachten en om evenzo de controle van betaling der belasting op vervoermiddelen door burgers te laten geschieden. Ook bezetting van de militaire cantine door burgers zou militaire krachten vrijmaken. Verder kwam het onnodig voor de militaire politie met de brandweer te belasten. In verschillende — ook grote — steden in Holland bestaat de brandweer, althans gedeeltelijk, uit vrijwilligers en waarom niet al dadelijk ook hier in die richting een proef genomen? Verlichting zou ook gebracht worden door overbrenging van de beoordeling van de economische zijde van de toelating van vreemdelingen naar het Departement Accountantsdienst, Sociale en Economische zaken, wat ook overigens juister werd geacht.

Algemeen werd aangedrongen op recrutering zoveel mogelijk uit de bevolking, indien er krachten voor de militaire of burgerpolitie worden aangesteld, uitbreiding van de opleiding van Curaçaose jongens in Holland voor de militaire politie en om ook voor de burgerpolitie Curaçaose jongens in Holland te doen opleiden. Vacatures in de hogere rangen zou men gaarne vervuld zien door promotie van personen uit lagere. Het uitkomen van personeel in hogere rangen, waardoor hier aanwezigen promotiekansen benomen worden, is zeker niet bevorderlijk voor de goede geest.

Een lid — en de andere verenigden zich met hem — betoogde, dat de historische fout van de invoering der militaire politie zich wreekt, nu Curaçao niet zozeer uitbreiding voor straatpolitie, maar eigenlijk militairen nodig heeft. De combinatie militair-politie is in dit verband voor Curaçao in een dergelijke uitbreiding te duur; de financiele gevolgen zijn niet evenredig aan de diensten. Spreker dacht hierbij niet alleen aan de salarissen, maar ook aan de pensioenen, wonngen, overtocht, uitrusting, enz. De vaste lasten zouden in de toekomst wel eens kunnen blijken niet te betalen te zijn. De Curaçaose welvaart is te weinig stabiel, dan dat dergelijke zware lasten blijvend op Curaçao gelegd kunnen worden. Deze spreker zou dan ook de politie willen scheiden van de militairen.

Inderdaad, aldus andere leden, nu is het psychologische moment om tot een scheiding over te gaan.

De nodige uitbreiding van de militaire macht met het oog op de defensie zou dan met mariniers of andere eventueel nog goedkopere krachten kunnen geschieden.

Men vroeg, waarom het personeel van de politie in luxe-auto's moet rijden. Gemeend werd, dat het evengoed op motorfietsen zou gaan. Het is ook opgevallen, dat er zoveel auto's in gebruik zijn en men vroeg of die wel allemaal nodig zijn. Een bedrag van ƒ 28.971.— voor wapenen en munitie voor de militaire- en de burgerpolitie werd erg veel gevonden.

In een vrij uitvoerige gedachtenwisseling omtrent de personeelsbezetting van de gouvernementskantoren waren meerdere leden van oordeel, dat te gemakkelijk een oplossing gezocht wordt in uitbreiding van personeel. Speciaal de kantoren ressorterende onder de Gouvernements-Secretarie, inbegrepen de Burgerlijke Stand, vonden zij overbevolkt. Zij waren van mening, dat door een onjuiste en ondeskundige werkverdeling op de Gouvernementskantoren niet gepresteerd word wat gepresteerd kan worden en dat door een juistere werkverdeling heel wat bereikt zou kunnen worden met minder personeel. Het moet h.i. dan ook veel eer gezocht worden in een betere methode van werken. In de eerste plaats zouden zij wederom in ernstige overweging willen geven om schriftelijke gedachtenwisseling over interne zaken zoveel mogelijk te staken en deze zoveel mogelijk telefonisch te regelen.

Gaarne zou men omtrent de ƒ 75.000.— aandeel in de kosten van de verdedigingswerken nadere inlichtingen ontvangen. Van welk bedrag is dit een aandeel? Hoe lang zullen deze ƒ 75.000.— uitgekeerd moeten worden en onded welke condities? Waartoe strekken de uitkeringen zo ongeveer en dienen zij naast de bekostiging verschillende werken ook voor aankoop van materieel?

Vele leden zagen de noodzakelijkheid van de aanschaffing van de verschillende kantoormachines niet in.

Een lid vreesde, dat de arbeidsbesparing, welke deze machines zouden medebrengen, toch geen personeelsbeparing zal even, waarom hij zich niet met deze post kan verenigen.

Gaarne zouden enkele leden vernemen waarom voor de posterijen personenauto's moeten worden aangeschaft. De brievenbestellers worden toch niet per personenauto's vervoerd?

Enkele leden stelden de vraag of de radiostatons van Curaçao en Aruba niet in die mate bezet zijn, dat men nu beter aan de All American Cables and Radio Corporation zou kunnen vergunnen ook in de verbinding Curaçao—Aruba werkzaam te zijn. Door de drukke bezetting dier stations komt het wel voor, dat telegrammen naar Aruba niet spoedig genoeg doorgestuurd kunnen worden, omdat men bezig is in een andere richting te seinen.

Meerdere leden vroegen of het niet voorzichtiger zou zijn nog even een jaar te wachten met automatisering van de telefoon op Aruba om uit de ervaring met de installatie op Curaçao voordeel te trekken. De toestand op Aruba is niet zó onhoudbaar als op Curaçao: de telefoon is niet zó slecht en er wordt niet zóveel getelefoneerd.

Andere leden drongen daarentegen aan op de spoedige automatisering van de telefoon op Aruba en daarbij rekening te houden met de voortdurende toename van de bevolking.

Ten einde de billijkheid van de verhogingen op de salarissen der loodsen te kunnen beoordelen, zou men gaarne vernemen wat het inkomen van de loodsen boven het bekende, organieke salaris is. En hoeveel schepen zijn in het vorig jaar gemiddeld respectievelijk tussen 5 uur v.m. en 6 uur n.m. en tussen 6 uur n.m. en 5 uur v.m. per loods beloodst?

Verscheidene leden vroegen hoe het mogelijk is, dat zoveel loodsboten nu ineens onbruikbaar zijn geworden.

Is het misschien de bedoeling — zo werd ook gevraagd — om een nieuw soort boten te nemen? Zo ja, zou het dan niet voorzichtiger zijn om met een klein aantal, b.v. met 2 te beginnen? Welke soort boten worden aangeschaft?

Gaarne zou men vernemen of en zo ja, hoeveel inkomsten wegens verkoop van de oude boten tegenover de uitgaaf voor aanschaffing der nieuwe zullen staan.

Een lid vroeg of de op de begroting voor 1939 uitgetrokken post van ƒ 57.500.— voor onderhoud, herstelling en bedrijf van de boten onder beheer van het haven- en loodswezen nu er nieuwe boten komen, toch gebruikt zal worden.

Dertig duizend gulden voor de aanschaffing [illegible] werd wel wat te veel geacht. Zal hij van motoraandrijving voorzien zijn? En is er geen goedkopere oplossing, vroeg men. Zou het op de duur niet goedkoper uitkomen leidingen aan te leggen naar de verschillende werven? Men was enigszins over verwonderd, dat met de toelichting, dat de bedrijfkosten van deze lichter op ƒ 4.600.— per jaar begroot worden, de post voor bedrijfs- en onderhoudskosten van de watervoorzieningsdienst met dit totale bedrag verhoogd wordt. De oude lichter had toch ook bedrijfskosten?

Enige leden zouden gaarne vernemen hoeveel ton water per jaar aan de boten geleverd wordt.

Algemeen zou men gaarne vernemen, welke de uitgaven zijn, welke tot nu toe in verband met het woondorp op St. Martha zijn gedaan en inzage nemen van de exploitatie begroting.

Meerdere leden brachten naar voren, dat zij van oordeel zijn, dat de Stichting Ambtenarenwoningbouw met het Gouvernements-voorschot geen huizen van ƒ 15.000.— of 20.000.— moet bouwen. Naar de mening dezer leden waren daarmede meer kleine en weinig grotere huizen te maken: met deze eerste honderd duizend gulden, waren zoveel mogelijk te bouwen, eerst voor de armeren en de grootste gezinnen.

De afdelingen begrepen, dat het gehele Gouvernements voorschot aan de Stichting Ambtenarenwoningbouw renteloos verschaft zal worden, waarmede zij zich kunnen verenigen.

Gaarne zou men vernemen hoe de vuurtorens en torenwachtershuizen in deze verwaarloosde toestand komen. Er worden toch jaarlijks bedragen voor onderhoud van landsgebouwen gevoteerd?

Meerdere leden zouden gaarne willen vernemen waarom nu plotseling ƒ 2800.— worden aangevraagd voor het dagelijks toezicht op de naleving van de Bouw- en Woningverordening. Dat toezicht werd tot nu toch ook gehouden?

Enkele leden waren van mening, dat de uitgaven welke de gemeenschap draagt, eigenlijk ten behoeve van de K.L.M. wel wat te veel worden. De afdelingen zouden gaarne vernemen hoe het gaat met de zaken van de K.L.M. op Curaçao. Is de subsidie nog nodig?

De plaats voor de bouw van de kazerne uitgekozen werd niet geschikt geacht. Zij zal daar wel bijzonder blootgesteld zijn aan een eventueel vijandelijk vuur. Bouwen zo dicht bij de zee brengt buitendien extra-kosten aan onderhoud mede.

Bij de bepleite scheiding der politie van de militairen zal geen verdieping meer geplaatst behoeven te worden op de hoofdwacht van politie te Willemstad. Dit gebouw zou dan alleen gebruikt kunnen worden door de burgerpolitie, terwijl de manschappen van de militaire politie, dan alleen belast met defensie, in de nieuwe kazerne achter de Portugees Israelitische kerk en de Loge de Vergenoeging geprojecteerd, kunnen worden ondergebracht.

Het zal dan ook op de vreemdelingen en aangenameren indruk maken niet door militairen, doch door burgers, die eenvoudiger gewapend zijn, ontvangen te worden.

Gemeend werd, dat na hetgeen in 1938 voor de waterleiding gedaan is, de verder nodige werkzaamheden in een later stadium uitgevoerd kunnen worden, zodat althans een belangrijk deel der aangevraagde uitgaven kunnen worden uitgesteld.

Is het de bedoeling, zo werd gevraagd, voor de nieuwe openbare (Emma)school op Pen drie leslokalen te bouwen? Enkele leden zouden in elk geval daarmede beginnen en niet direct overgaan tot de bouw van een hele schogl.

Zo het inderdaad de bedoeling is slechts drie leslokalen te bouwen, vonden de afdelingen ƒ 10.000.— per lokaal veel te veel. Men zou in geen geval meer dan ƒ 5000.— willen besteden per lokaal.

Zou het niet goedkoper uitkomen een verdieping te plaatsen op de oude school?

Een lid stelde de vraag of er geen andere scholen zijn, die meer overbevolkt zijn dan de Emmaschool. Zo ja, dan zou hij gaarne het aantal leerlingen per klas vernemen van deze.

Enkele leden merkten op, dat het voorbereidende onderwijs nog niet wettelijk geregeld is, en vroegen waarop dit wacht.

Enige leden wilden de bouw van een ontvang en logeergelegenheid voor den Gouverneur op Aruba liever uitstellen.

Andere leden zouden dat niet willen doen, omdat de Gouverneur zich in verband met de belangrijkheid van het eiland, vaak daarheen zal moeten begeven.

Een dezer leden voerde aan, dat deze uitgave volgens het eerste lid van art. 109 der Curaçaose Staatsregeling ten laste van 's Rijks schatkist moet komen.

Waar op Curaçao een kazerne plus allerlei andere inrichtingen gebouwd kunnen worden voor ƒ 125.000.— zouden verscheidene leden gaarne worden ingelicht omtrent de reden, waarom de kazerne op Aruba, die eenzelfde hoeveelheid manschappen als die op Curaçao zal moeten bergen ƒ 280.000.— moet kosten.

Een lid merkte op, dat volgens het tweede lid van art. 109 van de Curaçaose Staatsregeling de bekostiging van deze kazerne ten laste van de Rijksbegroting dient te worden gebracht.

Een lid zou willen vernemen of het den havendokter gegarandeerde bedrag meer is, dan hetgeen hem volgens de wet toekomt. Zo ja, dan zag hij daarvoor geen enkele reden.

Andere leden waren echter van mening, dat waar het Bestuur verandering heeft gebracht in de gang van zaken ten aanzien van de geneeskundige visitatie van binnenkomende schepen, waardoor de havendokter niet meer kan werken om hem gegarandeerde bedrag te verdienen, het billijk is, dat dit hem van Gouvernementswege wordt uitbetaald. Een andere vraag is of het juist was, dat een bedrag werd gegarandeerd, doch waar dit eenmaal geschied is, zal men zich daaraan moeten houden, meenden deze leden.

Men was het er algemeen over eens, dat het tenslotte het beste en redelijkste zou zijn, den titularis te benoemen tot gouvernements-geneeskundige in vaste dienst, met het salaris aan die functie in het stadsdistrict op Curaçao verbonden. Hij functionneert tegenwoordig trouwens toch ook als zodanig.

Een paar leden drongen aan op herstel van de oude gewoonte, waarbij de dokter aan boord van alle binnenkomende schepen ging ter visitatie. Zij vonden dit in het belang van de volksgezondheid beter, veiliger. Zij wilden doen uitkomen, dat het hun niet te doen is om het geld, dat de scheepvaartmaatschappijen voor het gezondheidsonderzoek na zonsondergang vroeger moesten betalen — men zou ze daarvan best kunnen vrijstellen — maar om de volksgezondheid.

Andere leden verenigden zich niet met het gevoelen der vorige sprekers. Naar hunne mening is het bezoek van alle schepen door een havendokter niet meer nodig en ook niet meer gebruik: men vertrouwt op den scheepsarts van het schip, die zonodig om den dokter vraagt. En een geneeskundig onderzoek als door de vorige sprekers bedoeld, zou ook onnodig belemmerend werken op de gang van zaken in het scheepvaartbedrijf.

Met dit laatste waren de vorige sprekers het niet eens, omdat een geneeskundig onderzoek als hier bedoeld niet lang hoeft te duren.

Algemeen werd aangedrongen op vermindering van luxe bij het krankzinnigenwezen. Men kan zich niet voorstellen, dat een schrijver speciaal voor de administratie van het krankzinnigengesticht bepaald nodig is. Brengt het gesticht zoveel administratie mee? vroeg men.

En is ƒ 1800.— niet te hoog voor bekostiging van de diensten van een tandarst ten behoeve der krankzinnigen?

Is de verhoging van de post voor onderhoud van de krankzinnigen ook niet te hoog?, vroeg men. En ƒ 6400.— voor aanschaffing van de benodigde instrumenten alsmede de inrichting van een tandheelkundige afdeling?

Een lid zou gaarne vernemen, hoeveel het aantal patienten van het krankzinnigengesticht is geweest op het einde van 1936, 1937 en 1938.

Algemeen werd mede in verband met de hoge kosten verzocht de speciale aandacht van den deskundige voor het bestuderen en reoganiseren van de openbare gezondheidsdienst voor het krankzinnigenwezen te vragen.

De kosten van de inrichting voor lijders aan besmettelijke geslachtsziekten werden ook hoog gevonden. Gaarne zouden enkele leden vernemen hoeveel personen daar verpleegd zijn gedurende het afgelopen jaar en hoeveel de verpleegkosten per persoon per dag zijn geweest, inbegrepen het salaris van het verplegend personeel.

Meerdere leden gaven in overweging die inrichting te sluiten. De patiënten kunnen beter in het hosptaal verpleegd worden: zij gaan niet gaarne naar de polikliniek. Ook den behandelenden geneesheer zal dit convenieren.

Ook het probleem van de effectieve bestrijding van besmettelijke geslachtsziekten zou men gaarne ter bestudering aan den deskundige voor de reorganisatie van de Openbare gezondheidsdienst willen aanbevelen.

Algemeen zou men gaarne een nadere toelichting van de voorgestelde verhogingen ontvangen. Zij vestigen de indruk, alsof Curaçao verarmt, vond men. Gedacht werd eigenlijk zelfs, dat nog maar weinigen een kaart voor vrije geneeskundige behandeling nodig hebben, omdat over het algemeen het inkomen der bevolking boven de voor kosteloze behandeling gestelde maxima gaat. Hoe komt het, vroeg men, dat niettegenstaande de boom, waarin Curaçao nu leeft, de kosten voor vrije geneeskundige behandeling van onvermogenden verhoogd moeten worden? Immers, die enkele ambtenaren, die nu verpleging en medicijnen vrij gekregen hebben, spelen daarbij practisch geen rol.

Naar aanleiding van de mededeling in de afdelingen dat in strijd met de wettelijke bepaling ter zake, aan het hoofd van de apotheek in het St. Elisabeth's hospitaal een dokter staat, zouden verscheidene leden gaarne de reden daarvan vernemen.

Meerdere leden vonden dat de kosten van het Departement Accountantsdienst,

Sociale en Economische Zaken erg oplopen. Zou het niet eenvoudiger kunnen?, vroegen zij.

Meerdere leden vonden, dat het salaris van den adjunct-accountant, vergeleken met dat van andere ambtaren bijzonder afsteekt. Zij waren van mening, dat door bevordering van dezen tot adjunct-accountant met toekenning van een hoger salaris, eigenlijk een incidentele salarisverhoging plaats vindt, waarmede zij zich niet konden verenigen.

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT.

Waar in de laatste dagen de meeste belangstelling voor heerste, was de grote rede, welke Mussolini Zondag l.l. zou houden ter gelegenheid van het 20 jarig bestaan van het Fascisme. Deze rede is meegevallen en gelijk de Franse pers zegt; de toestand is er niet beter, maar ook niet slechter op geworden.

Mussolini begon met zijn uiting ten gunste van de vrede; hij acht een lang tijdperk van vrede nodig om de ontwikkeling der Europese kultuur te redden. Bedoelt Mussolini misschien een „ontwikkeling" naar het Fascisme?

Maar geen vrede, zegt Mussolini, vooraleer Italië zijn heiligste rechten zijn teruggeschonken. En als volgt worden deze dan door Mussolini opgesomd.

Zij behelzen Tunis, Dzjibouti en het Suez kanaal. Het staat Frankrijk vrij om deze eisen af te wijzen. Het moet zich later echter niet beklagen indien de tussen de twee landen ontstane verwijdering niet meer te overbruggen mocht blijken.

Mussolini verklaarde verder dat de pogingen om de as Rome-Berlijn uit zijn leggers te lichten belachelijk zijn. De as betekent immers niet alleen een verhouding tussen twee staten, doch de ontmoeting van twee revoluties, die in scherpe tegenstelling tot de huidige wereldbeschouwing staan. Daarin ligt de kracht van de as Rome-Berlijn.

Ook verklaarde Mussolini verder, dat indien de blokvorming tegen de totalitaire staten tot stand mocht komen, hij zich hiert[illegible] zal verzetten, en in alle delen van [illegible] tot tegenweer bereid is.

Voorts verklaarde Mussolini dat de Middellandse Zee voor Italië van vitaal belang is. Hierbij moet ook de Adriatische Zee worden gerekend, daar ook daar de Italiaanse belangen overheersen.

De Duce kwam tot de conclusie dat het voor Italië van het allergrootste belang is, dat het zijn defensie blijft versterken. Er moeten meer kanonnen komen, meer schepen en meer vliegtuigen.

Deze laatste woorden zijn nu wel wat in tegenstelling met de uitlatingen over vrede aan het begin; maar de wereld is met de rede wat gerustgesteld, alhoewel dit voor de practische toestand niet veel zegt. Zijn de totalitaire staten op hun woord te vertrouwen?

Evenzeer was men tevreden over Hitlers rede bij de verjaardag van het Nationaal Socialisme; en nog geen paar maanden later is Tsjecho Slowakije opgeslokt en Memel weer binnengehaald en wat zal er met Liechtenstein gebeuren? Het kleine vorstendommetje aan de Duits-Zwitserse grens. En met Eupen en Malmedy aan de Duits-Belgische grens? Blijkbaar zijn in beide streken Duitsers bezig door betogingen herrie te maken, om zodoende aan het grosze Vaterland gelegenheid te geven en een motief om ter bescherming dezer Duitsers, deze gewesten onder Hitlers hoede te stellen.

Zwitserland vertrouwt blijkbaar de situatie ook niet erg. Daar heeft men de landmijnen aan de grenzen gevuld en met het oog op deze versterkingen nieuwe troepencontingenten opgeroepen. Een kleine mobilisatie dus.

En dan Polen! Daar zij aan de Poolse Corridor in Bromberg enkele incidenten voorgevallen; maar volgens Poolse verklaring van zo weinig betekenis, dat daarover helemaal geen drukte behoeft gemaakt te worden. Maar in de Duitse pers, waar eenvoudige oude gaatjes van een kogeltje uit een windbuks en beschadigingen door katapulten in den Haag en Amsterdam al een ware verontwaardiging deden losbarsten, worden de gebeurtenissen in Polen uitgebuit als een anti-Duitse beweging. Men ziet weer de zelfde methodes als in Tsjecho Slowakije en daarom zijn de Polen zich ook aan het voorbereiden op het ergste; grote militaire maatregelen worden er genomen en een lening is er gesloten voor de directe aanschaffing van luchtafweermaatregelen. Ook hebben tegenover de houding van Duitsland er in Polen grote politieke betogingen plaats, die vanzelfsprekend er niet toe medewerken om de hoofden koel te houden.

In de Oekraine schijnt Hongarije nog steeds met geweld van wapenen bezig te zijn aan de bezetting. Met Slowakije zullen vermoedelijk de schermutselingen worden opgelost in een overeenkomst, waarvoor Slowaken naar Budapest zijn vertrokken. Wordt Budapest misschien voor de Slowaken wat Berchtesgaden was voor Schuschnigg en Hacha?

In Lithauen is het kabinet afgetreden ten gevolge van de gebeurtenissen met Memel.

Roemenië heeft een handelsverdrag afgesloten met Duitsland en volgens mededelingen van Chamberlain zou het toch economisch onafhankelijk zijn gebleven van Duitsland. Toch zal er een Duitse invasie plaats hebben aan technici en machines om het land economisch naar boven te brengen; of hiermee geen paard van Troje wordt binnengehaald, zal de toekomst moeten leren.

Niettegenstaande de mededelingen van de overgave van Madrid eind vorige week, bleken toch even later Nationalisten en republikeinen nog steeds tegenover elkaar te staan. Franco wilde niet anders als een onvoorwaardelijke overgave en daar dit geweigerd is, heeft hij weer een nieuw offensief ingezet. Bij Cordova zouden 10.000 republikeinen zijn gevangen genomen.

Dit offensief echter was voor Madrid te machtig en gisteren morgen werd de oude hoofdstad aan Franco overgegeven.

Verdere tegenstand in Valencia zal wel niet meer plaats hebben of althans niet meer baten. Italië en Duitsland spraken dan ook al van de eindoverwinning op het Bolsjewisme in Europa.

Ten slotte iets over de ronde tafelconferentie te Londen, welke nu al bijna twee maanden aan het beraadslagen is omtrent de oplossing van het Palestijnse vraagstuk.

Nadat de Arabische delegaties het na veel getwist althans onderling eens geworden waren, bleek tussen de standpunten der partijen een kloof te bestaan, welke zelfs door de meest listige Britse manoeuvres niet te overbruggen bleek. Joden en Arabieren verlangden elk het onderste uit de kan, teneinde den tegenstander tot de grootst mogelijke concessies te verleiden: het ziet er naar uit, dat beiden thans het spreekwoordelijke lid op de neus krijgen. Stokstijf bleven de Arabieren op het standpunt staan, dat Palestina een onafhankelijke Arabische staat moet worden, waarin men op zijn hoogst de thans daar levende Joden een minderheden-statuut zou kunnen verlenen. De Joden houden vast aan het beloofde „nationale tehuis" en weigeren zich naar de Arabische eisen te schikken. Het werd derhalve tijd, dat Engeland zelf met een voorstel zou komen, om deze Palestijnse knoop door te hakken.

Het schijnt, dat Engeland op het punt gestaan heeft, dit te doen. Enkele weken geleden stond de wereldpers vol van de plannen, die de Britse regering met het omstreden land zou hebben; en die plannen leken zoveel op elkaar en zagen er zo gedegen uit, dat zij meer moesten zijn dan een gissing van geoefende toeschouwers alleen.

Terwijl de Britse civiele autoriteiten min of meer speculeerden op het pan-Arabisme, achtten de militairen in Palestina vóór alles het einde van de terreur noodzakelijk. De eersten blijken zich goeddeels vergist te hebben: Turkije, Irak, Saoedi-Arabië en Egypte kunnen het in geloofszaken niet eens worden en een gezamenlijke oplossing der Moslemstaten die het de Britten onnoemelijk veel lichter zou maken, behoort voorals nog tot de onmogelijkheden. Bovendien houdt Frankrijk, ondanks de entente cordiale, hardnekkig aan Syrië vast en Londen zal dus een andere oplossing moeten zoeken dan een vereniging van alle Palestijnse en omliggende districten tot een verzameling desnoods autonome kantons. Daar het de Britten nu, naast de economische relaties, hoofdzakelijk te doen is om de strategische positie van het Palestijnse land aan de Middellandse Zee — men fluisterde zelfs over de voorgenomen aanleg van een tweede „Suezkanaal", parrallel met het eerste lopend tot Ahaba aan de andere uitloper van de Rode Zee bij Sinai — meende Londen de oplossing te kunnen vinden op analoge wijze als in Brits-Indië en Egypte werd toegepast: onder Britse souvereiniteit worde een zelfstandige Arabische staat in Palestina gesticht, die wanneer de onrust voorbij is, aan zichzelf zou kunnen worden overgelaten. Voorlopig blijft de onrust toch nog; de Britten kunnen dus minstens vijf jaar hun mandaat uitoefenen en wie dan leeft, wie dan zorgt. De Joden zouden dan een zekere rechtsbescherming genieten binnen het Arabische gebied, doch de immigratie en de gehate landaankoop worden langzaam aan tot stilstand gebracht. De oplossing zag er niet zo slecht uit, en de Arabieren stemden vermoedelijk reeds toe, doch de Joden, wier verwachtingen hoog gespannen waren, staken een spaak in het wiel. Zij riepen Washington te hulp, en ambassadeur Kennedy tikte de Britten op de vingers.

De plannen, die Londen heeft, moeten nog eens worden besproken en overwogen, enz.

Doch men hoort ook al spreken over een andere „ronde-tafel-conferentie", in de nazomer te Londen, waarbij Londen hoopt, dat de hoeken door de tijd meer afgesleten zullen zijn dan aan deze tafel het geval was. Het heeft in de oorlogsjaren Palestina beloofd aan de Fransen, de Arabieren en de Joden tegelijkertijd. Het is moeilijk tussen die drie beloften door te laveren, doch de Arabieren voelen, dat hun kansen thans de beste zijn. Londen moet nog met Washington tot overeenstemming komen, en zover zal het wel komen. De Joden worden de verliezende partij; zij krijgen een ghetto in het beloofde land, zoals een Joodse gedelegeerde bitter zeide. De Britten mogen het voor hen betreuren, doch de imperiale belangen gaan voor alles, en met geduld bereiken zij alles. Ook hun voordelige positie in Palestina ten koste van wie dan ook.

UIT DE INTERNATIONALE PERS.

DE JEZUITEN IN ZWITSERLAND.

Een bevredigende oplossing gevonden.

Het conflict, dat ontstaan was door de overbrenging van het Jezuitencollege „Canisianum" van Innsbruck naar het Zwitserse plaatsje Sitten, heeft een bevredigende oplossing gevonden. Dit conflict was ontstaan daar de Jezuiten volgens de grondwet geen nederzetting mogen vestigen in Zwitserland. De bisschop van Sitten, Mgr. Biéler, had zich voor deze aangelegenheid naar Rome begeven, en hij had van Pius XI twee dagen voor diens dood verkregen, dat de Jezuiten die zich in Sitten zouden vestigen, van hun geloften ontheven zouden zijn.

In de toekomst zullen zij afhankelijk zijn van den bisschop van Sitten. Deze oplossing is in het kanton Wallis met grote voldoening vernomen.

TESTAMENT VAN PIUS XI.

Legaat aan opvolger, familie en armen.

De Osservatore Romano van 24 Febr. onthult een en ander over het testament van Paus Pius XI. Het bestaat uit een aantal met de hand geschreven losse bladen die dateren uit verschillende tijden. Het eerste dateert van 31 Maart 1927, het laatste van 16 Januari 1939. De bladen dragen de initialen J. M J. „Jezus, Maria, Jozef."

Voorts leest men op een ervan het volgende gebed:

„Onze Vader die in de hemel zijt — Uw rijk kome — Uw wil geschiedde — ontferm U over mij volgens Uw grote barmhartigheid — op U heb ik gehoopt, o Heer, en in eeuwigheid zal ik niet beschaamd worden — in Uw handen beveel ik mijn geest."

In het meest recente gedeelte van het testament gaat aan de verschillende beschikkingen de aankondiging vooraf: „Volgende behelst mijn laatste wilsbeschikkingen in den H. Naam van den goeden en gebenedijden God".

Tot executeurs worden vervolgens benoemd de Mgrs. Carlo Confalonieri en Diego Venini, die de H. Vader „Ii miei cari" noemt en verder „waarachtige huisprelaten en huisgenoten gedurende de ganse tijd van mijn niet kort Pontificaat."

Alles wat Paus Pius XI door aankoop of schenking verwierf, heeft Hij vermaakt aan de H. Stoel en daardoor dus aan Zijn opvolger. En, zoals het testament het noemt „het weinig dat mij persoonlijk behoort, een niet zeer groot vermogen, moet gedeeltelijk uitgekeerd worden aan familieleden en enkele personen die mij na stonden. Het overige moet besteed worden aan goede werken".

Het testament noemt een aantal gewijde en artistieke voorwerpen op, die aan musea, bibliotheken of instellingen, die den H. Vader dierbaar waren, moeten worden geschonken.

Een beschreven blad eindigt als volgt:

„Ik beschik mij bijzonder verlangen dat mijn stoffelijk overschot onverdeeld begraven wordt naast de tombe van Paus Pius X dierbarer en eerbiedwaardiger nagedachtenis, die mij naar de Vatticaanse bibliotheek riep en niet ver van de tombe van Paus Benedictus XV eveneens dierbarer en eerbiedwaardiger nagedachtenis, die mij kort vóór Zijn heiligen dood verhief tot de zetel van St. Ambrosius en St. Carlo en tot het H. College van Kardinalen heeft toegelaten.

Zij, die zonder ophouden komen bidden bij de tomben van mijn eerbiedwaardige voorgangers, zullen, zo hopen Wij, vóór hun onwaardige opvolger een kort gebed willen storten. In manus tuas commendo spiritum meum."

HEEFT HET CONCORDAAT MET DUITSLAND NOG WAARDE?

De „National-Sozialistische Monatshefte" die door Alfred Rosenberg wordt uitgegeven noemt het Concordaat tussen Duitsland en het Vaticaan een instrument, dat door de evolutie achterhaald is en dat doorkrenkt is van de geest der constitutie van Weimar, die door het schrijver betoogt, dat het Concordaat tot stand is gekomen op de grondslag van een ontwerp van 1926, dat het rekening houdt met de liberale beginselen van Weimar en de Kerk toestaat een staat in de staat te vormen.

WORDT NEDERLAND EEN LAND VAN OUDE MENSEN?

In de Tel. wijdt prof. mr. W. Methorst een beschouwing aan de jongste statistische bevolkingscijfers, waarin hij o.m. het volgende opmerkt:

„De bezetting der leeftijdsklassen van de Ned. bevolking ondergaat geleidelijk enige wijziging. Ons geboortecijfer daalt, relatief, sinds 1876 vrij regelmatig. Daartegenover wordt het leven van de mens gerekt door intensieve toepassing van hygiënische maatregelen en door juistere opvattingen omtrent hetgeen voor onze gezondheid nodig is.

Gevolg van dit uitstel van de dood is, dat de hogere leeftijdsklassen een dichtere bezetting gaan vertonen, in verhouding tot de lagere leeftijdsklassen.

Bij voortgaande daling der geboorte moet daardoor ons relatieve sterftecijfer geleidelijk stijgen, ook al blijft onze gunstige hygiënische toestand dezelfde. Immers, de hoogste leeftijdsgroepen hebben een hogere sterftefrequentie dan de daaronder gelegen leeftijdsgroepen."

Terwijl dus 't aantal kinderen afneemt, neemt het aantal ouden van dagen toe.

Verder deelt hij mede, dat als regel de vrouwen ouder worden dan de mannen. Zo waren er in 1937 13 vrouwen boven de 100 jaar tegen 7 mannen. De oudste vrouw in ons land is een kath. weduwe geweest te Beverwijk, die in 1937 gestorven is en 103 jaar is geworden [1]); de hoogste tot nu toe in ons land bekende leeftijd. In 1938 stierven twee vrouwen, een van 102 jaar en 6 maanden, en een van 102 jaar en 8 maanden.

Op 16 Februari j.l. is echter in Dordrecht een man 102 jaar geworden. Bijna alle 100-jarigen zijn uit de arbeidende stand en hebben een zwaar en zorgelijk leven achter de rug.

Tenslotte vermeldt prof. Methorst, dat de groep 80- tot 90-jarigen en de groep 90- tot 99jarigen sneller in aantal is toegenomen dan de totale bevolking.

[1]) Deze mededeling van Prof. Methorst is onjuist. Opoe Tjadens in Groningen is 106 jaar geworden!

DE NIEUWE BELASTING-VERZWARING IN DUITSLAND.

Een waarschuwing aan de Kerk.

In een artikel over de nieuwe verhoging van de inkomstenbelasting in Duitsland schrijft de Berlijnse correspondent van de N. R. C.:

Principieel van groot belang is de opheffing van de belastingvrijdom voor de kerkelijke belasting. Het betekent dat het gedeelte van het inkomen, hetwelk voor de (in Duitsland door de staat geinde) kerkelijke belasting moest worden betaald, niet gerekend werd te behoren tot het inkomen, hetwelk door de inkomstenbelasting werd getroffen. Dit houdt nu op. Wat voor de kerkelijke belasting wordt betaald, wordt andermaal als inkomen belast.

Slechts één middel heeft de belastingbetaler om zich aan deze belastingverhoging te onttrekken: officieel, dat is door middel van een verklaring voor den kantonrechter, uit de kerk te treden.

Door de vrijdom van verdere belasting voor het aan kerkelijke belasting te betalen deel van het inkomen dierf het rijk een som, welke ongeveer met de helft van de opbrengst der kerkelijke belasting overeenkwam.

Vrij algemeen hoort men de opvatting verkondigen, dat deze maatregel de eerste is van een serie, welke zal uitlopen op de door Hitler op 31 Jan. aangekondigde scheiding van kerk en staat en op te vatten is als een ernstige waarschuwing aan de kerk, een waarschuwing, welke tevens dadelijk een soort straf is.

Hierbij moet men in aanmerking nemen, dat in Duitsland ook diegenen, die niet gedoopt, noch aangenomen zijn, civielrechtelijk gerekend worden te behoren tot de kerk, waartoe hun vader op het ogenblik van hun geboorte behoorde. Of zij zich zelf beschouwen als in het geheel niet tot enige kerkgenootschap te behoren, speelt daarbij geen rol. Deze lieden en vele anderen met aanverwante opvattingen bleven nochtans de kerkelijke belasting betalen, omdat zij tegen de nogal opzienbarende stap bij den rechter opzagen. Het is dus zeer wel mogelijk, dat velen, nadat zij zich eenmaal de financiële strekking van de nieuwe maatregel bewust zullen zijn geworden, over hun bezwaren zullen heenstappen en op de duur het getal uittredingen zal toenemen.

CURACAO.

OFFICIELE BEKENDMAKINGEN.

Aan den Directeur-Administrateur van de Strafgevangenis en het Huis van Bewaring op Curaçao J. Hazeveld, is met ingang van 8 Mei 1939 wegens physieke ongeschiktheid eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend onder toekenning van pensioen.

Mej. A. C. van Eps is benoemd tot tijdl. schrijfster en werkzaam gesteld op het bureau van den Ambtenaar van de Burgerlijke Stad alhier.

Voor de duur van de ziekte van den gouvernements-geneeskundige K.E. Feher is de heer J. R. Wix, arts, benoemd tot tijdl. gouvernements-geneeskundige en belast met de armenpraktijk in het 2de district op Curaçao.

Tot lid van de Radio-commissie op Curaçao is benoemd A. Kreps, voorzitter van de Curaçaose Radio Vereniging.

De tijdl. schrijver A. H. de Windt, werkzaam op het bureau van de Burgerlijke stand en het bevolkingsregister op Curaçao is overgeplaatst naar Aruba en aldaar werkzaam gesteld op het bureau van de Burgerlijke stand en het bevolkingsregister.

De tijdl. schrijfster, Mej. G. K. L. Gibbes, werkzaam op het kantonrechter op het kantoor van den Gezaghebber van Aruba, is overgeplaatst naar Curaçao en werkzaam ter Inspectie van het Onderwijs.

De tijdl. schrijver E. O. Lampe, werkzaam op het hulppostkantoor te St. Nicolaas op Aruba is overgeplaatst naar Curaçao en werkzaam gesteld ten postkantore alhier.

De tijdl. schrijver A. M. Arends, werkzaam op het bureau van de Burgerlijke stand en het bevolkingsregister op Aruba is overgeplaatst naar Curaçao en werkzaam gesteld op het bureau van de Burgerlijke Stand en het bevolkingsregister alhier.

De klerk R. M. Arends, werkzaam ten postkantore alhier is overgeplaatst naar Aruba en werkzaam gesteld op het postkantoor te Oranjestad aldaar.

E. C. Labega is benoemd tot tijdl. schrijver en werkzaam gesteld ten kantore van den Gezaghebber van Aruba, met gelijktijdige ontslag verlening uit zijn betrekking bij het openbaar onderwijs op Curaçao.

Voor het tijdvak 25 Maart tot 30 Juni 1939 is het Lid van het Hof van Justitie in Curaçao Dr. A. W. J. M. Desertine aangewezen om de betrekking van rechter in het kantongerecht op de Bovenwindse eilanden waar te nemen.

De bode bij het bevolkingsbureau alhier P. I Provence, is benoemd tot tijdelijk bevolkingscontroleur op Curaçao.

De Gouvernements-Secretaris,
Gronemeyer.

Muziekuitvoering a.s. Zondag n.m. 7.30 uur Brion-plein. Muziekkorps Santa Cecilia.

1. Wilhelmus
2. Paris Belfort (mars)
3. Les Masques (Ouvert.) (C. Pedrotti)
4. Geschichten aus dem Wiener Wald (walzer) (J. Strausj)
5. Te Adoro (Danza) (L. M.)

— PAUZE —

6. Die Post im Walde (H. Schöffer)
7. Fant. Sur Aida (Verdi)
8. Rendezvous bei Lehár (potp.) (V. Hrubg)

IN ITALIE VERANDERT MEN DE STRAATNAMEN.

De illustratie toont de naam van de Lazar Zamenhof-straat die veranderd werd in „Via Frecce Azzurre, een erenaam voor de Italiaanse vrijwillige strijders in Spanje

DE CURAÇAOSE HYPOTHEEKBANK.

Aan het verslag over het Drie en Zestigste Huishoudelijk Jaar ontlenen wij:

Overeenkomstig artikel 27 der Statuten vergaderde het Bestuur van de Bank maandelijks, terwijl de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders, als bedoeld bij artikel 41 der Statuten, op de 22ste Maart 1938 werd gehouden, bijgewoond door 17 aandeelhouders en vertegenwoordigers, met een gelijk aantal stemmen.

In die vergadering werden door de aanwezigen goedgekeurd het door het Bestuur uitgebrachte verslag over 1937, zomede de Balansstaat over dat jaar, strekkende deze goedkeuring tot volledige décharge aan het Bestuur voor zijn gevoerd beheer over het afgelopen boekjaar.

Op voorstel van het Bestuur werd toen door de Algemene Vergadering over de winst van 1937 dat *f* 40,018.57 bedroeg, als volgt beschikt:

f 30,000.— of *f* 750.— per aandeel aan dividenden;
f 750.— vergoeding aan den Voorzitter overeenkomstig artikel 24 der Statuten;
f 750.— gratificatie aan de ambtenaren;
f 2,400.— Inkomstenbelasting over 1937;
f 6,118.57 over te brengen op het Extra-Reservefonds.

Ook werd toen besloten op het Extra-Reservefonds over te brengen het bedrag van *f* 27,600.17 dat per 31 December 1936 nog op de rekening Winst & Verlies stond; hierdoor klom het bedrag van *f* 50,000.— waarvoor het Extra-Reservefonds te boek stond op tot *f* 83,718.74. Deze overschrijving is thans mogelijk, omdat overeenkomstig de laatst gewijzigde Statuten, het Extra-Reservefonds tot *f* 100,000.— kan worden opgevoerd.

Volgens rooster moesten verleden jaar als Bestuursleden aftreden de Heren J. M. J. Ellis, R. Ph. Dania en G. Z. de Jongh. Daar deze leden niet herkiesbaar waren, werden in hun plaats gekozen de Heren H. J Th. Boomgaart, R. L. de Haseth en Ph. J. Evertsz. Ook ontstond er een vacature door het bedanken van den Heer C. Z. de Haseth C. Gz. als Bestuurslid, in wiens plaats de Heer C. J. Debrot gekozen werd.

Door de benoeming van den Heer Ph. J. Evertsz tot Bestuurslid ontstond er een vacature van plaatsvervangend lid, die aangevuld werd door de verkiezing van den heer R. R. Muskus als zodanig.

In de Bestuursvergadering, na afloop van de algemene vergadering bijeengeroepen, werden de Heren C. S. Gorsira JPEz. en S. A. L. Maduro respectievelijk wederom voor een jaar tot Voorzitter en Onder-Voorzitter herkozen.

Gedurende het verslagjaar werd een bedrag van *f* 129,900.— aan hypotheken uitgezet, terwijl een totaal van *f* 241,537.37 werd afgelost; op 31 December 1938 bedroegen de uitstaande hypotheken *f* 1,901,518.14.

Aan interesten op hypotheken en belegd kapitaal werden er gemaakt *f* 127,701.64 en afbetaald *f* 131,910.17: op 31 December 1938 bedroeg het totaal der uitstaande interesten op hypotheken *f* 87,104.10.

In de loop van het verslagjaar werd een aanvang gemaakt met de uitgifte van pandbrieven als in de gewijzigde statuten bepaald. Bijna alle crediteuren van de Bank maakten van deze gelegenheid gebruik om hun tegoed bij de Instelling in pandbrieven om te zetten en per 31 December 1938 was er een totaal van *f* 1.601.200.— aan pandbrieven geplaatst.

In administratie blijven nog *f* 49,235,52 behorende grotendeels tot nog onverdeelland vertoevende crediteuren. de boedels en aan enige in het buiten-

De waarde van de pandbrieven-coupons vervallen in 1938 was *f* 55,294,37½ en de verschenen interesten op kapitalen nog in administratie *f* 28,807.29. Per 31 December 1938 was er nog voor een bedrag van *f* 19,806.25 aan niet geincasseerde coupons en 1,938,88 aan niet opgevorderde interesten op kapitaal in administratie.

De zegelbelasting op de uitgegeven pandbrieven werd voor deze eerste keer door de Bank betaald; hiermede was er een bedrag van *f* 6,481,80 gemoeid.

De aan de Bank toebehorende huizen en erven brachten gedurende het verslagjaar op *f* 8,904.25 bruto, terwijl ook het beneden lokaal van het bankgebouw *f* 2,140.— aan huur opbracht. Deze bedragen moeten verminderd worden respectievelijk met *f* 1,933.72 en *f* 595,93 voor kosten van onderhoud, grondbelasting en brand-assurantie premie.

Gedurende het verslagjaar werden er geen onderpanden door de Bank verkocht; evenmin had er overdracht van aandelen plaats.

Voor verdere bijzonderheden omtrent de toestand en de verrichtingen van de Bank gedurende het afgelopen boekjaar, verwijst het Bestuur de aandeelhouders naar de balansstaat, die een winst aanwijst van *f* 32,719.28⁵.

Aan de beurt van aftreden als leden van het Bestuur en niet herkiesbaar zijn dit jaar de leden C. S. Gorsira JPEz., S. A. L. Maduro en Edwin Senior. Ook treden dit jaar af de plaatsvervangende leden R. S. S. de Lannoy, R. R. Muskus en B. L Maduro; deze echter zijn volgens artikel 23 der statuten terstond herkiesbaar.

ROTHSCHILD OP CURAÇAO.

Aan boord van het Jacht „Cyprus" kwam Zaterdag hier Baron Maurice de Rotschild van Parijs, de Prinses d'Arenberg Gramore en Mej. Adelaida Zamoyska.

Het gezelschap is op reis door West Iidië komende van New York.

Ontvangsten hadden plaats in de club Curaçao en ten huize van den Heer S. A. L. Maduro.

BRAND OP SCHERPENHEUVEL DOOR ONBEKENDE OORZAAK.

Zondag tegen 12 uur brak er brand uit in de garage van Scherpenheuvel welke achter het gesticht staat.

De politie was spoedig ter plaats en ook een detachement Mariniers in verband met de aanwezigheid in de deze omgeving van een kruithuis.

De garage brandde geheel af alsmede een nieuwe luxe auto. Deze laatste was echter verzekerd.

Van uit de stad deden de zware rookwolken die boven Sch. opstegen een erger brand vermoeden, dan inderdaad het geval was.

ELECTRISCH LICHT OP HATO.

Dezer dagen is de Ned. Indische Gas Maatschappij gereed gekomen met de aanleg van de kabel van de stad naar Hato; verwacht mag worden, dat tegen het einde van de week de eerste lichtaansluitingen op Hato in gebruik zullen worden genomen.

In de eerste plaats zullen de passagiers hiervan profiteren, die des Maandagsmorgens met het vroege vliegtuig van 6 uur naar Aruba, Maracaibo en verdere bestemmingen reizen. Tot nu toe wachtte men in het restaurant bij het schijnsel van enkele stormlantaarns en was het in de stationshal nog een twijfelachtig licht als buiten de dageraad reeds daar was en het vliegtuig om 6 uur bij daglicht vertrok.

Wat het bedrijf der K.L.M. zelf betreft, zal in de eerste plaats de Technische Dienst van de stroomlevering profiteren.

Verschillende revisies en reparaties, welke tot nu toe niet op Hato konden gebeuren bij gebreke van electrische stroom, zullen nu binnenkort ter plaatse hun beslag krijgen. De werktuigkundigen, van wie vele op een jarenlange practijk in de grote werkplaatsen van Schiphol kunnen bogen, zullen dan eerst recht onder leiding van den Heer Prins hun ervaring tot uitdrukking kunnen brengen. De voor uitbreiding van de outillage benodigde machinerieën en instrumenten werden reeds door de K.L.M. uit Europa en Amerika besteld.

JHR. MR. H. D. F. C. VAN VREDENBURCH, GEZANTSCHAPSSECRETARIS TE BUENOS AIRES OP DOORREIS TE CURAÇAO.

Op Vrijdag 24 dezer arriveerde per K.L.M. uit Maracaibo te Curaçao de Gezantschapssecretaris te Buenos Aires, Jhr. Mr. H. L. F. C. van Vredenbruch.

De Heer Van Vredenburch, die vergezeld door zijn echtgenote een rondreis maakt door Zuid-Amerika, zal enkele dagen te Curaçao verblijven om Woensdag 29 Maart per K.L.M. naar La Guaira verder te reizen.

DE STATEN TEGEN OPCENTEN.

Op de voorgestelde landsverordening tot heffing van opcenten op de inkomstenbelasting is door de Staten het volgende geantwoord:

Enkele leden verklaarden ook dit ontwerp eerst na de 2de suppletoire begroting 1939 in behandeling te willen nemen, althans na kennisneming van de Memorie van Antwoord op het voorlopig verslag betreffende het ontwerp daarvan. In het algemeen gedeelte van dit voorlopig verslag zijn financiele beschouwingen gehouden ook in verband met belastingverhoging, welke niet nodig werd geacht, en waar men zich dan ook tegen verklaarde. Deze sprekers achtten het nuttig om alvorens tot de behandeling van het onderhavige ontwerp over te gaan, van het standpunt van het Bestuur ten aanzien van die beschouwingen kennis te nemen.

Andere leden waren van oordeel, dat waar dat voorlopig verslag, waarin de mening der afdelingen ten opzichte van belasting-verhoging is vermeld, reeds is uitgebracht, en in het onderhavige ontwerp voorgesteld wordt de heffing der opcenten met 1 Mei a.s. te doen ingaan, het beter is het Bestuur al dadelijk met het standpunt der leden ten aanzien van dit ontwerp in kennis te stellen en niet langer met de behandeling daarvan te wachten. En waar enerzijds van verscheidene voorgestelde posten op de 2de suppletoire begroting 1939 de urgentie geenszins vaststaat. terwijl anderzijds stellig te verwachten is, dat de middelen aanmerkelijk ruimer zullen vloeien dan door het Bestuur geraamd, zagen zij de noodzakelijkheid van de voorgestelde opcenten op de inkomsten-belasting niet in, weshalve zij het Bestuur in overweging wilden geven het ontwerp in te trekken.

Een dezer leden voegde daaraan toe, dat vergelijking van de inkomsten van 1936, waarmede uitgekomen is, met de raming daarvan voor 1939 een verschil toont van ongeveer 5 millioen. Als men dit beeld voor ogen houdt, is het z.i. onbegrijpelijk, dat het Bestuur met deze 5 millioen meer, nog niet uitkomt en belastingverhoging nodig acht om de uitgaven te dekken. Hij wilde dan ook wederom naar voren brengen, dat deze onnodig opgevoerd worden en meer over enkele jaren verdeeld dienen te worden.

Ook de eerstbedoelde leden verklaarden naar aanleiding van het door de leden in de tweede plaats aan het woord gezegde, dat zij zich zeker in dit stadium niet met het onderhavige ontwerp kunnen verenigen.

De afdelingen verklaarden zich nu algemeen daartegen.

GENEESKUNDIGE SPECIALIST

In antwoord op de toegezonden landsverordening tot aanvulling van de regeling van de uitoefening van de geneeskunst schrijven de Staten:

Algemeen was men het er mede eens, dat artikel 6, lid 9 van de „Ongevallenregeling 1936" omschrijving van het begrip „specialistische behandeling" nodig maakt.

Met de wijze, waarop het Bestuur voorstelt dat te doen, konden de afdelingen zich echter niet verenigen.

Al dadelijk hadden enkele leden bezwaar dat deze materie, die slechts in verband met de Ongevallenregeling behoeft, in de verordening regelende de uitoefening van de geneeskunst zou worden geregeld, waardoor de bepaling algemeen zou gelden. Zelfs in Holland is deze kwestie niet wettelijk geregeld. Verschillende verzekeringsmaatschappijen en de Rijks Verzekeringsbank en ziekenfondsen hebben echter de nu door het Bestuur voorgestelde definitie als norm aangenomen voor door hen te doene uitbetalingen.

Ook tegen de voorgestelde definitie had men bezwaar. Is er al weinig aanleiding voor in Curaçao gevestigde Nederlandse geneeskundigen, die geen belang hebben bij erkenning door bovenbedoelde in Holland werkende verzekeringsmaatschappijen of ziekenfondsen, om zich door de Nederlandse maatschappij tot bevordering der geneeskunst in Nederland als zodanig erkend te zien, voor buitenlandse geneeskundigen, die hier nog al eens werken, ligt dit nog veel minder op de weg.

Algemeen kwam het het beste voor om deze zaak te regelen bij een besluit ter uitvoering van artikel 30 van de Ongevallenregeling. Daarin zou bepaald kunnen worden, dat onder specialistische behandeling door een geneeskundige, die in het bezit is van een verklaring van den Gouverneur, dat hij specialist is in een bepaald onderdeel der geneeskunde en welke verklaring afgegeven wordt op grond van de overlegging van bewijsstukken ter beoordeling en ten genoege van den Gouverneur.

In overweging werd gegeven het advies van den deskundige voor de reorganisatie van de Openbare Gezondheidsdienst ter zake in te winnen.

NIEUWS VAN HATO.

Sinds enkele weken is door de K.L.M. in navolging van het gebruik op de meeste vliegvelden, waar het verkeer drukker gaat worden, op Hato een stationchef aangesteld, die de verantwoordelijkheid draagt voor het beheer en de gang van zaken in de stationshal en op het vliegterrein en die de supervisie heeft over de vertrekken en aankomsten der vliegtuigen. Verschillende werkzaamheden, welke voorheen door den stationsemployé en door de vliegdienst verricht werden, zijn thans onder zijn leiding samengetrokken.

Men kan dus zeggen, dat hij met de algemene leiding op de luchthaven belast is.

Voor de eerste maal wordt deze functie bekleed door den heer Jhr. Eric O. Holmberg de Beckfeldt, die zelf in het bezit is van een vliegbrevet en reeds gedurende jaren een leidende functie bekleedde in het vliegbedrijf der TACA Airlines te Tegucigolpa in Honduras.

Het spreekt vanzelf, dat de Stationschef in voortdurend nauw contact staat met de Technische Dienst op Hato, welke zoals bekend is, onder leiding staat van den heer B. Prins.

AANRIJDINGEN.

Bij een aanrijding in de Frederikstraat liep de 5 jarige K. geen zichtbaar letsel op. Hij is echter ter observatie opgenomen in het Sint Elisabeths Gasthuis alhier.

Bij een aanrijding te Santa Rosa liep het 11 jarige meisje P. een zodanige verwonding op aan haar rechter voet, dat zij ter verpleging moest worden overgebracht naar het Sint Elisabeths Gasthuis alhier.

BEDRIJFSONGEVALLEN.

Bij een bedrijfsongeval op de Isla (Pletterij) liep de 38 jarige klinker W. een zodanige wonde op aan zijn hoofd, dat hij zich onder dokters behandeling moest stellen.

Bij een bedrijfsongeval op de Isla, werd de 53 jarige werkman J. enige vingers afgeklemd.

VERDRONKEN.

Tijdens het verrichten van werkzaamheden aan een waterput in het 2de district alhier, is de 50 jarige werkman C. te water geraakt en verdronken.

AUTO-ONGEVAL.

Bij een auto-ongeval op de weg van Santa Rosa naar Suikertuintje werden twee der inzittenden zodanig verwond, dat een hunner kort daarna in het hospitaal waarheen ze vervoerd waren, overleed.

In alle genoemde gevallen is of zal een onderzoek worden ingesteld.

PRACTISCH.

Op de Leipziger Messe werd de bovenstaande nieuwe uitvinding gedemonstreerd. De wielen van een tractor zijn voorzien van ijzeren grijpers, die door een enkele handbeweging kunnen worden uitgezet en dienen om te voorkomen dat de tractor in mul zand blijft steken.

De zedeloze lectuur ondermijnt het karakter, doodt het geweten, verstompt de geest.

Zij verbreekt de huiselijke vrede, vermoordt oudergeluk, verwoest het familieleven, graaft de jeugd een ontijdig graf en maakt de mens ongelukkig voor tijd en eeuwigheid.

De moderne roman is de welkome boodschap van een nieuwe levensleer zonder God en zonder zedenwet. Zij is de apotheose der zonde, de apologie van het kwaad.

De ongelovige lectuur is in zekere zin nog verderfelijker dan de zedeloze.

Waarom? Bij slechte zeden kan men nog — het is mogelijk — gezonde ideeen bewaren, dan is er ook nog mogelijkheid van berouw en van terugkeer tot het goede. Maar een ongelovig boek ondergraaft alles, de onderste grondslagen.

WERELD IN VOGELVLUCHT.

NEDERLAND.

Schout bij Nacht Helfrich hield voor de Marine Vereniging te Den Helder een lezing, waarin hij o.a verklaarde dat het geen twijfel lijdt of Groot Nederland heeft een slagvloot nodig. Spr. wees er op, dat in Nederland het leger de eerste plaats inneemt bij de Defensie. In het grote Indische eilanden-rijk moet die plaats echter aan de marine worden afgestaan. In een gebied waar alles op zeer geschiedt, en alles van overzee moet komen, draait alles om het meesterschap over de zee, hetgeen ook geldt bij de handhaving der neutraliteit en de zelfstandgiheidspolitiek. Spr. wees er voorts op dat een slagschip gelijk is aan drie lichte kruisers en 43 bommenwerpers, in welk verband spr. er op wees dat versnippering van 's lands financiën voorkomen dient te worden. Spr. wees er ten slotte op dat men in Indië het besef van de betekenis van het zeemeesterschap min of meer heeft verloren.

Holland is van plan, zo verklaart de Telegraaf, om zijn neutraliteit te blijven bewaren en niet in te gaan op de aanbiedingen van Engeland en Frankrijk om de grenzen te garanderen. Zolang de positie van Holland niet in gevaar is gebracht en bedreigd wordt door een bepaalde mogendheid zal Holland trachten de vriendschappelijke relaties met alle landen te bewaren.

KFC — Blauwwit 1—1; Xerkes — Stormvogels 4—1; DWS — ADO 3—1; waardoor DMS kampioen der afdeling is. CVV — Hermes DVS 4—2; VUC — DOS 1—2; VSV — DHC 1—5; RFC — Feyenoord 0—5; Haarlem — Ajax 2—2; DFSC — 't Gooi 0—1; Heracles — Go Ahead 1—2; Hengelo — ZAC 1—1; Enschede — Tubantia 4—1; AGOVV — Wageningen 5—2; Quick — NEC 1—1; Juliana — Roermond 4—3; NAC — MVV 0—1; BVV — Longa 2—1; Eindhoven — Willem II 4—0; NOAD — Bleyerheide 5—1; Achilles — Sneek waardoor Achilles afdelingskampioen is. Veendam — Leeuwarden 1—1; FVC — Be Auick 4—4; hierdoor zal FVC degradatie-wedstrijd moeten spelen; Heerenveen — GVAV 2—7.

De minister van Waterstaat te Den Haag deelde mede dat de bestelling in Amerika op 6 Douglas toestellen D.C.-4 voor de K.L.M. doorgaat.

SPORT - RUBRIEK

Officiële Mededelingen

van

"De Curaçaose Voetbalbond".

WEDSTRIJD UITSLAGEN.

Atletico — D.C.C. 0—0.
(ATLETICO is thans kampioen geworden van de B-klasse.)

Inschrijvingen: D.C.C. D. Gilpin, I. Bak, E. A. J. Pietersz.

Van de vereniging Transvaal is bericht ontvangen dat haar bestuur thans als volgs is samengesteld:

M Nahar	Voorzitter
J. Pengel	Secretaris (Pietermaai 32)
L. Casper	Penningmeester
M. Brakke	Commissaris
L. Willems	Commissaris

In de vacatures ontstaan door het aftreden van de heren N. M. Chumaceiro en J. W. S. Beaujon, stelt het Bondsbestuur voor de heren E. Esser en E. Kalil. Terwijl in de tussentijdse vacature ontstaan door het bedanken van den heer Beltram, voorgesteld wordt de heer H. Elfrink.

Door de verenigingen SPARTA, R.C.C. en JONG HOLLAND zijn voorgesteld de heren: G. A. P. v. Uytrecht, E. Esser en G. Geldens.

De nieuwe competitie zal aanvangen op 9 April as. De verenigingen worden daarom verzocht bijzondere aandacht te schenken aan Art. 7 H.R. Art. 42 en 43 H.R. Art. 8 R.C.W. Art. 6 H.R.

Gedurende onbepaalde tijd zal de heer G. Meurs zich belasten met alle Bondsaangelegenheden, terwijl de heer E. Palm zal optreden als Competitieleider. Het secretariaat is thans gevestigd aan de Frederikstraat 16.

DE ALGEMENE VERGADERING ZAL INPLAATS VAN 3 APRIL OP 5 APRIL GEHOUDEN WORDEN.

HET BESTUUR.

HET KIND IN ZUID-AMERIKA.

In de Zuid-Amerikaanse stad, midden in het gewoel, loopt een meisje van drie jaar, alleen, nieuwsgierig staan-blijvend, dan weer mee drentelend tussen de menigte, de mechanische verkleining van een volwassene.

Op de hoek van een groot plein staat elke morgen een jongetje van vier, een soort van baliekluivertje, en kijkt onbekommerd naar het geweldige verkeer.

Een vijfjarige verkoopt in concurrentie met anderen zonder ophouden zijn sigaren langs de trein: „Los Tabacos", terwijl anderen hun kranten: „Periodicos" venten.

Eentje van zes is straatveger, publiek ambtenaar met een nummer op zijn hoed.

Een meisje van zeven heeft haar broertje van twee in een doek gebonden op de rug en is met hem aan het markten.

Een jongen van acht is ezeldrijver en komt van het land om met zijn dier inkopen te doen.

Een jongen van negen trekt van 's morgens vroeg tot 's avonds laat op zijn ezel door de straten met twee kisten — als telegrambesteller.

De ladder kan, zo men wil, nog naar boven of over andere beroepen en bezigheden, eveneens zo men wil, weer naar beneden.

Op deze orginele wijze leidt Jakob Giete een artikeltje in over zijn ervaringen met kinderen in Bogota en Barranquilla. En hij geeft dan interessante bijzonderheden: Het kind in Zuid-Amerika verschilt van de volwassenen bijna alleen maar door leeftijd en lichaamsmaat.

In hun twee eerste levensjaren worden de ,kinderen in kant en zijde gewikkeld en de ouders laten ze vol trots bekijken, in hun derde en vierde jaar worden ze zelfstandige wezens met eigen beleven, van hun vijfde af verdienen ze, als ze tot de armeren behoren, al mede de kost. Wanneer 's avonds laat om 11 uur de bioscoop uit is, komen vader en moeder naar buiten met een vierjarige aan de hand. Een krachtig gebrul, een heftige weerstand tegen de ouderlijke hand begint, want het kind wil nog niet naar huis. 's Nachts om 12 uur ziet men overal nog, waar volwassenen zijn, kinderen van zes en zeven handeltjes drijven, meisjes met suiker, jongens met loterijbriefjes en schoenpoetsers. En heel de nacht dwalen kinderen rond, slapen onder de stenen banken in de parken of liggen in portieken van huizen. Zij zijn als vogels: niemand weet waar ze vandaan komen, de goede God voedt ze. Wanneer het kind in een geregeld huishouden leeft, dan is het bijna de gehele dag bij zijn ouders. De Zuid-Amerikaanse ouders houden het kind veel dichter bij zich dan de Europese. Van opstaan tot aan slapen gaan. Is het een meisje, dan wordt het gekleed als een volwassene, draagt ringen, oorbellen, zijden kousen, heeft poeder, parfum, opgemaakt haar, zijden kleertjes naar de snit der robes van mama. Is het een jongen, dan vertoont men hem als prins, met een pakje van een markies, kanten jabots, ring aan de vinger, met wonderlijke haardracht. Hoort het kind tot een klasse, die geen geld heeft, om de kinderen uit te dossen, dan loopt het, zoals wij reeds zeiden, met drie jaar al zelfstandig op de straat rond, staat op de hoeken en beschouwt het leven der anderen met gelaten rust. Met vijf jaar is het geheel en al in de strijd om het bestaan opgenomen en voert deze met taaie nijverheidszin, die vaak groter is dan die der oudere broers of van meneer papa. Je slaat dikwijls je handen in elkaar over het prestatievermogen der kinderen.

Op een boot op een rivier in Venezuela, te midden van malaria, gele koorts, dissenterie, krokodillen en zovoorts, was 'nachts een jongen van tien jaar steward. Hij heette Microbia, een naam, die wonderwel paste bij de toestand van het met bacillen gezegende landschap. Hij en een vrouw verzorgden heel de nacht een honderdtal pasagiers, sloegen hun bedden op het dek op (cabines waren er niet) en kookten koffie. Microbia ontwikkelde nog een bijzonder talent: hij kon op iedereen die hem daartoe prikkelde, voor de vuist weg spotverzen maken. In de restauratiewagen van Girardos naar Bogota bedienden volkomen zelfstandig twee broers van elf en twaalf jaar.

Nacht en dag dwalen in alle steden kinderen door de straten als schoenpoetsers, venters van kranten, loten, tijdschriften, cigaretten. De markt van Quito wordt schoongemaakt door een jongen van zes jaar. Uit hun zelfstandigheid trekken ze voor zich zelf ook de consekwenties. Het leven op straat wemelt overal van kinderen. Zij tyranniseren de straat en zelfs in het Amerikaanse Cristobal bij het Panamakanaal laat men toe, dat midden in het verkeer, vóór het deftige Washingtonhotel, aan welks poort staat: „Alleen voor blanken", negerjongens baseball spelen, dat ze bij de kanaalsluizen van de blanken hebben afgekeken. Bij de stierengevechten zijn jongens in groot aantal aanwezig. Er zijn hele horden in de arena, op de tribunes. Zij zorgen voor onrust en kabaal. Hun protesten zijn hartstochtelijk. Zij dragen de zegepralende Toreador op zijn schouders uit de arena, vernielen schuttingen en zitplaatsen en gooien stoelen in de arena, wanneer een stier hun bijval niet vindt. Zij hebben hun eigen ere-codex. Zelfs hun ouders zijn daar machteloos tegen, al zou een corrigerende oorvijg vaak heilzaam zijn. De volwassenen helpen de „eer" hunner spruiten verdedigen, als deze daartoe niet in staat zijn.
In Barranquilla stal onlangs een jongen van tien jaar iets in een winkel. De winkelier roste hem af. Daaruit ontstond een „erezaak", die tot bloedwraak opklom. De vader schoot den winkelier achter zijn toonbank dood.

Achter deze voor ons zonderlinge positie der kinderen staat in de Zuid-Amerikaanse landen het beginsel van grotere uiterlijke en innerlijke vrijheid, dat in de loop der eeuwen deze volken met alle voor- en nadelen van dien voor zich hebben verworven. Het is nu eenmaal zo. Deze vrijheid leidt tot grote zelfstandigheid, reeds in prille jaren. Die zelfstandigheid weer voert tot een gevoel van trots, dat wij niet kennen.

Ieder zijn meug, zegt de boer. Maar we leven toch maar beter in een land, waar dreumesen van zes nog geen mannen zijn!

DE TIARA VAN DE PAUS.

De drievoudige kroon waarmee de Paus werd gekroond, is een symbool van de geestelijke en wereldlijke macht van Zijne Heiligheid.

Bij gelegenheid van het voorgenomen bezoek van Mr. en Mevrouw Lebrun aan Londen, werden de straten van Westminster rijk versierd.

KOORTS EN KININE VOORHEEN EN THANS.

Door alle eeuwen heen is Koorts een plaag der mensheid geweest. Zo treft men in verschillende teksten van het oude en Nieuwe Testament het woord Koorts aan. In verband gebracht met de natuurlijke gesteldheid van het land, dat rijk aan moerassen en muggen is en een warm klimaat heeft, geeft dit aanleiding tot het vermoeden, dat de meeste dezer vermeldingen van koorts op het bestaan van Malaria wijzen.

Men heeft echter ook het bestaan van de Malaria in vroegere tijden in de verschillende landen kunnen constateren, doordat vele bekende persoonlijkheden, die eraan geleden hebben, op de een of andere wijze hieraan bekendheid hebben gegeven.

In Holland werd de bekende schilder Albrecht Dürer (1471—1528) met malaria besmet tijdens zijn bezoek aan de provincie Zeeland.

In het Museum te Bremen bevindt zich een pentekening, waar de grote meester zich zelf uittekent met ontbloot bovenlichaam, terwijl hij met zijn wijsvinger aantoont dat gedeelte van de buik, waar zich de milt bevint en waar een gele vlek de pijnlijke plek aanduidt. Als opschrift der tekening leest men de woorden: „Do der gelb fleck ist und mit dem finger drawff deut, do ist mit we". In zijn Journaal schrijft hij, dat hij tussen de 14de en de 21ste April 1521 werd aangegrepen door een hevige koorts, vergezeld van een grote zwakte en een algemene lusteloosheid, gepaard met hoofdpijnen. Verder bericht hij in een brief van 4 September 1525 aan Albrecht, keurvorst van Mainz: „Ik heb dit jaar op tijd mijn zending gezonden aan Uwe keurvorstelijke Hoogheid, voordat ik weder ziek word..."

Volgens deze passage schijnt het, dat Dürer de aanval van de ziekte voorzag en dat deze dus periodiek terugkwam. De vermagering, die er door veroorzaakt werd en zijn vroegtijdige dood zouden dan ook de natuurlijke gevolgen van malaria zijn geweest.

De Hollandse volksdichter „Vader Cats" zou zeker in zijn „Twee en tachtigh-jarigh leven" een danklied hebben gedicht, in plaats van het bittere klaaglied over de koorts — wellicht was het malaria — indien hij de kinine had gekend.

„Een onverwachte koorts, de quam mij
daer bestoocken,
Een koorts, een felle plaegh, die na den
derden dagh
Mij staegh van nieuws bevocht en op
het harte lagh.
Dies riep ick tot behulp een van de
gauste luyden,
Die kende, naer mij docht, de krachten
van de kruyden.
Die gaf mij drancken in wel seven
maenden langh,
Maer siet, het slim gebreck dat hield
syn ouden gangh.
Al wat de doctor wrocht en wij hy
mocht beginnen,
Hij kon op myn gebreck geen voordeel
oyt gewinnen,
De sieckte, soo mij docht, die loegh de
meester uyt
En spotte, soo het scheen, met al syn
machtigh kruyt."

Inmiddels is men er na ruim 3 eeuwen definitief is geslaagd officieel het bestrijdngsmddel tegen deze plaag der mensheid vast te stellen.

De Malaria-Commissie van de Volkenbond beveelt tegenwoordig Korte Kininekuur aan bij de malaria-behandeling, waarbij een dagelijkse dosis van 1 — 1,3 gram kinine gedurende 5 — 7 dagen moet worden ingenomen. Nakuren worden niet gedaan, doch iedere herhaling wordt behandelds als de eerste aanval. Als voorbehoedmiddel beveelt genoemde Commissie 400 milligram kinine per dag aan gedurende het gehele malaria-seizoen.
Mal. N. No. 32.

Zegenrijk en weldadig is het werk der goede pers, maar ook het verderf door de slechte pers aangericht, is onberekenbaar groot.

Een slecht boek kan beslissend zijn over het lot van een mens hier en hiernamaals.

OOSTENIJK'S TRAGISCH EINDE.

De laatste maand van een vrij land.

Het is nu alweer een vol jaar geleden, dat Wenen gelijk—en daarmee uitgeschakeld werd; dat dit hart van Midden-Europa ophield te kloppen, en er een aanvang mee gemaakt werd de wezenstrekken uit te wissen van een gelaat, dat wat eerwaardigheid en beminnelijkheid betrof enig op de wereld mocht worden genoemd.

Het is niet te veel gezegd, als men de val van Wenen en Oostenrijk als 't voorlopige einde van een geschiedenis en cultuurperiode aanduidt; pessimisten kunnen er ook 't begin van de ondergang van 't avondland in zien. In ieder geval is het aangrijpend en leerzaam, vooral in verband met de huidige gebeurtenis in Tsjecho Slowakije, zich deze en gene phase uit de laatste weken van een onafhankelijk land weer in de herinnering te roepen.

Het begin

Begin Februari 1938 had getoond, dat in de leidende kringen van het Derde Rijk de extremistische tendenzen begonnen door te werken: Blomberg en Neurath hadden voor Keitel en Ribbentrop moeten wijken. Niets stond een nieuwe uitbarsting van de revolutionnaire dynamiet van het nationaal-socialisme meer in de weg, weer drukte op allen en alles de groeiende spanning, het opkomende onweer. Waar zou het zich ontladen?

Oostenrijk voelde zich absoluut veilig: er was immers de garantie van Stresa (1935), waar Engeland, Frankrijk en Italië achter stonden, er waren de Romeinse protocollen die ook Italië en Hongarije verplichtten garant te blijven voor de zelfstandigheid van Oostenrijk, en daar was tenslotte de overeenkomst met Duitsland van Juli 1936 en de herhaalde en veelvuldige verzekeringen van het Derde Rijk, nooit en te nimmer aan de onafhankelijkheid van de souvereine tweede Duitse-staat te raken.

Innerlijk krachtig.

Daarbij was Oostenrijk innerlijk krachtig. De „Vaterländische Front", de weermacht, werd volgens een vast plan uitgebreid. Ook de economische toestand liet op een stabilisering, ja een verbetering hopen, dank zij de vele en zeer tegemoet komende handelsverdragen, dank zij ook de sympathie van alle kanten, waarin het zo eerlijk zijn verplichtingen nakwam en met zijn beste krachten trachtte zich door de moeilijkheden heen te slaan. Het rusteloos werkende onwettige nationaal-socialisme in Oostenrijk, dat op echt Oostenrijkse manier ondanks het officiele verbond steeds op één of andere wijze door de vinger werd gezien, verkondigde weer de geleidelijke afbraak van de onafhankelijkheid van Oostenrijk en het naderende einde van het geduld van het Rijk.

Maar reeds te dikwijls waren dag en uur van de „Machtergreifung", het aan de macht komen van het nationaal-socialisme voorspeld: men glimlachte, vooral om een schertsende vraag, die in die dagen op aller lippen lag: „Wat is de as Berlijn—Rome?" Antwoord: „Het spit, waar Oostenrijk aan gebraden wordt!" Men lachte, want men geloofde nog altijd aan het gegeven woord uit het Noorden, ja zelfs aan het woord uit het Zuiden.

Een schaduw over Oostenrijk.

Tot de 12de Februari zijn schaduw over Oostenrijk wierp: De ontmoeting tussen Hitler en Schuschnigg in Berchtesgaden. De Bondskanselier aanvaardde de noodlotszware reis heel in het geheim en geheel en al tegen zijn gevoel en zijn instinct in. Papen, de buitengewone gezant van het Rijk en één van zijn meest problematische karakters, had sedert maanden op een ontmoeting tussen den Oostenrijksen kanselier en Hitler aangestuurd; evenzo Dr. Guido Schmidt, de jeugdvriend en studiegenoot van Schuschnigg, door den kanselier tot zijn intiemen raadsman uitverkoren en benoemd tot staatssecretaris voor buitenlandse zaken. Papen en Schmidt, als actieve katholieken ook door hun wereldbeschouwing nauw met Schuschnigg verbonden, slaagden er eindelijk in, op hun voorstel, hun aandrang tot een bezoek op de Obersalzberg, deze ontmoeting, door den bondskanselier te doen aanvaarden.

Dramatische momenten.

De ontmoeting tussen Schuschnigg en Hitler in Berchtesgaden is één van de diep dramatische momenten van de wereldgeschiedenis. Daar stonden immers niet alleen twee mannen van volkomen verschillend karaktertype, maar ook twee vertegenwoordigers van een volkomen andere geesteshouding en wereldbeschouwing tegenover elkaar.

Schuschnigg, de overtuigd Katholiek, opgegroeid in de plichtbewuste traditie van een oud-Oostenrijks officiersgezin, en Hitler, revolutionnair fanaticus, uit het duister naar voren getreden en in het middelpunt van een ware staatscultus geplaatst, de man van de daad, van het dreigement en van het geweld. Hitler, die niet moe wordt, uren en uren lang zijn ideeën er bij de massa's in te hameren, die de honderd-duizenden weet te boeien en mee te slepen, voor wien de massa zich buigt, omdat hij haar als een temmer beheerst. Schuschnigg, die zich door begrip van het universele vol eerbied buigt voor verleden en toekomst en zichzelf als werktuig der Voorzienigheid voelt, Hitler die alles zonder erbarmen veroordeelt, niets laat bestaan dan zich en zijn wil en zijn volk en die de komende eeuwen in een programma vastlegt.

Schuschnigg's nederlaag.

Schuschnigg delfde het onderspit. De Oostenrijkse bondskanselier toonde, dat hij even weinig tegen de dictatoriale methoden van zijn partner was opgewassen als een deel van het Oostenrijkse volk tegen de nationaal-socialistische propaganda. In het nauw gedreven, bedreigd, persoonlijk op een manier behandeld, dat de gast meer een gedaagde dan een genodigde leek, meer een ondergeschikte dan de kanselier van een souvereine staat, probeerde Schuschnigg te redden, wat er nog te redden viel. Hij voelde wel, dat het slechts uitstel van executie was.

Naar Wenen teruggekeerd, hervond de kanselier zijn oude zekerheid en zijn gevoel van meerderheid. Los van de sfeer van Berchtesgaden, keerden ook het vertrouwen het oude geloof aan Oostenrijk terug. Maar de lawine was al aan het rollen.

Het ene gerucht volgde snel op het andere, de onzekerheid nam toe, de hartstochten laaiden op. De Oostenrijkse nationaal-socialist Seys-Inquart, ook één van hen, op wier eerlijkheid en mannelijkheid de kanselier te zeer vertrouwde, werd door Schuschnigg als minister van binnenlandse zaken en leider der openbare veiligheid in de regering ingeschakeld.

Blind vertrouwen.

Telkens weer reisde deze Seyss-Inquart, die natuurlijk de eed van trouw aan Oostenrijk en zijn grondwet afgelegd had, naar Berlijn, om zich daar op de hoogte te stellen, en aanwijzingen, ja bevelen te halen. De kanselier werd gewaarschuwd, telkens weer. Hij vertrouwde, hij vertrouwde.

De 20ste Februari bracht de grote redevoering van Hitler in de Duitse Rijksdag, de 24ste Februari het plechtige antwoord van Schuschnigg, een geloofsbelijdenis en verdediging tegelijk, de grootste rede voor de vrijheid van een man, die nu weet, dat alles op één kaart staat.

Het was de grote kans van Europa, in de bres te springen voor vrijheid en recht. Europa zweeg.

Te laat!....

Nu pas zag Schuschnigg het vreselijke gevaar nu het te laat was. De volksstemming, die van de 9de Maart door den kanselier naar de 13de Maart was verschoven, zou, als ze gehouden was, aangetoond hebben, dat minstens twee derde van het Oostenrijkse volk voor een onafhankelijk Oostenrijk was: één derde stond links, de comunisten, de sociaaldemocraten tot aan de links georiënteerde burgerlijke partijen, één derde stond achter de regering, en één derde rechts van de burgerlijke Groot-Duitse tot aan de extreme nationaalsocialisten, zodat niet eens één derde van de bevolking van Oostenrijk nationaal-socialist was! De [illegible] onafhankelijkheid van Oostenrijk en tegen de aansluiting gestemd hebben. Daarvoor had de kanselier ondubbelzinnige bewijzen. Het Derde Rijk stellig ook. Was de stemming op 13 Maart gehouden, dan zou de aansluiting eens en voor altijd van de baan zijn geweest. Deze berekening was juist. De teerling was geworpen.

De schunnige lectuur is een besmetting, die gretig voortkankert door onze moderne samenleving, een besmetting die op ieder mens probeert in te vreten en waartegen nooit genoeg kan worden gewaarschuwd.

ADAMSON INSPECTEERT DE CENTRALE VERWARMING.